

Oanh Và Tôi

Cầm tờ báo trên tay, mắt tôi mở to nhìn chăm chăm vào ảnh người con gái và đọc dòng chữ phía dưới: “Thạc sĩ Nguyễn Thị Kiều Oanh - phó phòng giáo dục tiêu biểu...”. Dòng chữ nhỏ nhỏ nghiêng nghiêng như nhảy múa trong mắt tôi. Tôi không tin, nhưng đây là sự thật: Oanh “tử sĩ” đây mà...

Oanh “tử sĩ” là biệt danh tôi riêng tặng cho Kiều Oanh trong những ngày còn học chung nhau dưới mái trường phổ thông. Tôi biết Kiều Oanh có người cha là lính ngự chết trận nên tôi đã đặt cho cô lớp phó kiêm chi hội trưởng chi hội Liên hiệp Thanh niên của lớp này cái biệt danh độc địa đó để báo cho cô bé biết dù có phần đầu cỡ nào đi nữa cũng đừng hòng vô Đoàn, vô Đảng.

Tôi không nhớ rõ mình học chung với Kiều Oanh từ năm nào, nhưng nhớ lần mẹ tôi vừa bày hàng ra sạp vừa căn nhắc:

- Hừ... Sáng nào mày cũng chờ “lãnh lương” rồi mới chịu đi học mà học chẳng bằng ai, không bằng nửa con Oanh...

Tôi tức anh ách trong lòng và thăm tìm hiểu xem con bé có tên Kiều Oanh là đứa nào học hành ra sao mà mẹ mình nói vậy.

Thế là chiều đó tôi để ý ngôi nhà bà Tư bên cạnh. Thú thật, chẳng mấy khi tôi nhìn sang căn nhà lợp thiếc ọp ẹp đó dù nó ở sát bên nhà mình. Trước sân nhà bà Tư có một hàng rào bằng kẽm gai đã cũ, cổng xiêu vẹo. Góc sân có cây mận sáng chiều tỏa bóng mát. Oanh đang quét lá trên sân, mái tóc tết đuôi sam vắt qua vai, mũi cao cao, mắt đen tròn tinh nhanh, da ngăm đen. Chiếc áo trắng ngắn tay đã ngả vàng, mảnh vụn ở lưng lấm tấm mồ hôi.

Oanh khom người, tay cầm chổi quét nhẹ lá mận, cẩn thận tránh bụi tung nhiều. Chợt Oanh dừng chổi, cánh tay đưa cao lau vôi mồ hôi từ chân tóc mai lẫn xuống. Con bé thoáng bối rối rồi khom người quét tiếp một cách ngưng ngừng bởi thấy tôi cứ đứng nhìn trân trân.

Hôm sau, tôi biết đích xác Oanh học cùng khối, khác lớp nên trước đó tôi không để ý con bé cũng phải. Hơn nữa ngoài giờ học buổi sáng, buổi chiều Oanh còn lãnh cả rem, đạp xe đi bán thật xa... Còn tôi thì bận xem phim và bận đi thụt bida, đi đá banh tới sập tối mới về. Nghe má tôi so sánh như vậy, tôi đâm ghét con bé và khi nổi cơn lên tôi đã làm bậy.

Hôm đó, tôi cùng mấy thằng bạn cúp cua đi thụt bida. Chợt tôi thấy cô giáo dạy Anh văn đi ngang qua (cô giáo này thường hay đi kè kè bên Oanh trò chuyện ở sân trường ra cổng có vẻ thân thiết lắm). Tiếng guốc gõ nhịp đều trên đường làm tôi nảy ý phá. Tôi nháy mắt ra hiệu và hô to cho cả bọn hô theo: "One - two - one - two...". Cô giáo lúng túng khi nghe bọn tôi đếm nhịp. Đôi chân cô bước nhẹ và chậm lại, tiếng đếm nhịp bằng tiếng Anh của chúng tôi cũng nhỏ và chậm dần. Đôi má cô ửng đỏ, ánh mắt cô giận dữ quét về phía chúng tôi. Tôi cảm thấy lạnh lạnh sau ót, linh tính như báo trước một điều chẳng lành sắp xảy ra.

Hôm sau, tôi được gọi lên văn phòng tổng giám thị. Vừa bước vô khép cửa phòng lại, chưa kịp nhìn kỹ tôi đã bị hai cái tát nẩy lửa vô mặt, choáng váng. Tôi khiếp đảm, run sợ không còn nghe ông tổng giám thị quát nạt mình những gì. Ông ta vẫn trong bộ âu phục trắng nếp, chiếc cà vạt thông xuống chạm vào mặt tôi. Tay trái ông túm lấy tóc tôi ghì mạnh ra sau buộc tôi phải ngẩng mặt lên nhìn ông. Thêm vài cái tát như trời giáng buộc tôi khai ra những thằng bạn “sinh tử” của mình. Cả bọn đều ăn đòn và phải chép đầy một quyển tập năm mươi trang chỉ lặp lại một câu: “Phải kính trọng thầy cô”.

Một lần khác, tôi vừa buông cơ chịu thua chúng bạn, chợt thấy ai đi bên đường dáng quen quen trong chiếc áo dài trắng chật bó vai, vạt cao gần quá gối... À, con nhỏ Oanh bán cà rem... Oanh đang cầm quyển tập bao bìa bằng giấy báo che nắng mái đầu.

- Ê! Kiều Oanh cúp cua tụi bây ơi! - tôi quay lại gọi đồng bọn và nói thêm - Vậy mà bà già tao cứ khen nó chăm học, chăm làm...

- Ê! Ê... Oanh cà rem cúp cua, Oanh cà rem trốn học ! (Oanh cà rem cũng là cái tên tôi do sáng tác). Cả bọn hùa theo mặc dù chính mình đã bỏ học từ sáng để đi thụt bida. Oanh quay mặt lại thấy bọn tôi cười hô hô, cô bé dụi mắt và cúi đầu bước đi vội vàng. Tà áo dài trắng bay bay, mái đầu nghiêng áp sát mấy quyển vở trốn nắng.

Đêm đó tôi trần trọc và đầu óc cứ lờn vờn hình ảnh con bé đạp chiếc xe có cái thùng cà rem phía sau, tóc tết đuôi sam đong đưa, hình ảnh Oanh khom lưng quét rác, mảnh áo vá trên lưng lấm tấm mồ hôi, hình ảnh con bé dụi nước mắt bước vội, tay cầm vở che nắng trên đầu, chiếc áo dài trắng chật bó vai, vạt cao gần quá gối... Và còn có hình ảnh con bé đứng xếp hàng nhận bảng danh dự màu đỏ dành cho học sinh hạng nhất hằng tháng trước ánh mắt mấy trăm học sinh của trường...

Sang cấp III, đất nước thống nhất, tôi và Kiều Oanh học cùng một lớp. Có lẽ con bé vẫn còn hận tôi nên thường hay mang tôi ra kiểm điểm trước lớp với những khuyết điểm như trốn học, bỏ lao động, không làm bài kiểm tra, hút thuốc lá...

Tôi căm ghét con bé, và để kìm hãm bớt cái giọng gay gắt của nó khi kiểm điểm tôi lười lao động có nguyên nhân từ thành phần xuất thân gia đình tư sản, tôi tìm được cái biệt danh đáng giá để đặt cho con bé: Oanh “tử sĩ”... Thời gian đầu, khi có ai lơ lờ gọi mình bằng cái tên Oanh “tử sĩ” là con bé không kìm được nước mắt khiến tôi vô cùng hả hê... Nhưng dần dần hình như con bé đã quen, khi nghe gọi chỉ khẽ mím môi và càn tích cực công tác Hội Liên hiệp thanh niên hơn như để tự khẳng định mình.

Đến lúc tôi bị mẹ chửi cho một trận te tua vì cô giáo chủ nhiệm được Kiều Oanh dẫn tới nhà méc chuyện tôi bê tha không lo học hành chuẩn bị thi tốt nghiệp phổ thông thì tôi tức không thể tả nổi. Sao trên đời này lại có những kẻ nhiều chuyện đến vậy! Tôi bị bắt buộc phải ngồi vô bàn học và tôi nảy ra ý định trả thù.

Sáng thứ bảy tuần sau, tôi vẫn đến lớp bình thường. Vừa đến cổng trường, tôi đã nghe tiếng bàn tán xôn xao của học trò các lớp.

- Chắc tụi nó bị bắt quả tang mới xét kỷ luật chứ...

- Tao thấy tụi nó cặp kè đi với nhau hoài mà. Lừa gần rơm lâu ngày khó tránh lằm. Kỳ này chắc tụi nó bị đuổi học quá...

- Năm thi mà không lo học hành, lại làm bậy bạ...

Tôi như ngạc nhiên, chen tụi bạn để bước tới tấm bảng trước phòng giáo viên. Nét chữ hao hao giống nét chữ của thầy hiệu trưởng ghi rõ:

"8 giờ ngày... tháng... xin mời các đồng chí trong Hội đồng kỷ luật cùng giáo viên chủ nhiệm lớp 12A1 đến phòng ban giám hiệu họp. Lý do: Xét kỷ luật học sinh Trần Hào và Nguyễn Thị Kiều Oanh vì vi phạm đạo đức người học sinh dưới mái trường về quan hệ nam nữ..."

Vô lớp, tôi thấy Kiều Oanh gục đầu xuống bàn khóc. Hào đứng im lặng bên cửa sổ, mắt nhìn xa xăm, môi mím chặt. Không khí trầm mặc bao trùm cả lớp đến ngột ngạt... Tất cả như chờ đợi điều gì sẽ xảy ra sau 8 giờ sáng nay.

Chuyện vỡ lẽ, thầy hiệu trưởng vô cùng tức giận khi biết nét chữ và chữ ký của mình có kẻ nhái theo và làm một chuyện mà thầy cho là phá hoại... Cái tội có thể bị đi cải tạo như chơi... Tôi hơi hoảng, nhưng cũng cố lớn tiếng hứa theo bạn bè lên án kẻ nào đã chơi trò mất dạy đó. Rồi trường lớp bị cuốn theo chuyện chiến sự nóng bỏng xảy ra ở biên giới Tây Nam, biên giới phía Bắc và kết quả cuối cùng cả trường tôi có mười đứa vào quân đội. Hiển nhiên, tôi có đủ lý do chính đáng để không làm đơn tình nguyện thì đâu ai gọi tới mình, chỉ có Hào, nó phải ra dáng lớp trưởng và được gọi đi bộ đội ngay.

Trường lớp tiếp tục dạy và học. Ngày thi tốt nghiệp phổ thông gần kề. Cô chủ nhiệm phân công cụ thể Kiều Oanh “giúp đỡ” tôi ôn tập... Tôi rất xấu hổ và tìm mọi cách tránh né không muốn gần gũi cô bé. Oanh có kiên nhẫn đến mấy cũng phải nản và đành đưa tôi cả chồng tập của Hào để tôi tự ôn tập. Các môn toán, lý, hóa... Hào đều tóm tắt phần lý thuyết, phần bài tập được giải bằng hai ba cách công phu, tỉ mỉ. Tôi toan không thèm để mắt tới nhưng cũng phải xem và thầm khâm phục Hào.

Một hôm, tôi phát hiện bìa sau vở bài tập toán của Hào sao dày khác thường và tò mò mở ra xem, kinh ngạc trước một xấp giấy nháp mà tôi đã tập viết cái thông báo hôm nào... Trong xấp giấy đó có cả những tờ kiểm tra các môn được thầy cô trả lại, tiện tay tôi viết đầy ở những trang còn trống... Hiển nhiên trên đó có tên họ của tôi ở góc trái! Bàng hoàng, tôi đọc mẩu giấy nhỏ kèm theo: “Hèn quá Thành à. Nhưng chuyện đã qua rồi. Có đưa mày đi cải tạo cũng vậy thôi. Ráng mà học cho mình đi. Trả mày xấp giấy mà người vú già của mày đem bán cho người mua giấy vụn...” Trần Hào.

Tôi như người mất hồn, hoảng sợ bủn rủn cả tay chân tưởng như Hào còn đây, còn có thể tố giác tôi với ông hiệu trưởng. Nhưng rồi tôi cũng tỉnh hồn lại vì biết rằng giờ này Hào đã theo đoàn quân An Giang đi ra Bắc. Tôi bỗng thấy ray rứt đến đau đớn cả tâm can khi nhận ra sự vị tha của Hào. Còn Kiều Oanh chắc chắn cũng biết, nhưng có lẽ tôi không đáng để hai đứa nó trả thù...

Chuyện tưởng đã quên đi, quên đi mãi mãi, không ngờ bây giờ bài báo này gọi cho tôi nhớ tất cả. Tôi nghe tin Hào xong nghĩa vụ, sau đó học Đại học Nông nghiệp và bây giờ là lãnh đạo một đơn vị xây dựng của tỉnh; còn Kiều Oanh như bài báo viết, cô đang là phó phòng giáo dục tiêu biểu của ngành. Không biết có ai còn nhớ biệt danh Oanh “tử sĩ” mà tôi đã đặt cho cô không, nhưng tôi vẫn nhớ cô với lòng khâm phục, không một chút tị hiềm...